

คู่มือการปฏิบัติงาน
ด้านการเงินและบัญชี

กองคลัง^๑
เทศบาลตำบลหนองขنان
อำเภอเมืองฯ จังหวัดเพชรบุรี

คู่มือการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี งานการเงินและบัญชี รับผิดชอบงาน ดังนี้

1. วิเคราะห์งบการเงินและบัญชี
2. ควบคุมการตรวจสอบการรับเงินทุกประเภทให้ถูกต้องตามเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายและ
ระเบียบหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง
3. ควบคุมการตรวจสอบการเบิกจ่ายเงินทุกประเภทให้ถูกต้องตามเทศบัญญัติงบประมาณรายและ
ระเบียบหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องตามหมวด แผนงาน
4. ตรวจสอบการจัดทำรายงานต่างๆให้ถูกต้องครบถ้วนตรงตามกำหนดเวลาเป็นไปตามที่ระเบียบ
กำหนด เช่น งบทดลองประจำเดือน , สถิติการคลัง , รายรับรายจ่าย เสนอปลัดเทศบาลเสนอผู้บริหารทราบ
5. ควบคุมการจัดทำบัญชีโดยระบบคอมพิวเตอร์ (e-lesas) ให้ถูกต้องเป็นไปตามระเบียบ ด้านระบบ
คือระบบงบประมาณ ระบบรายรับ ระบบรายจ่าย ระบบบัญชี
6. ตรวจสอบทะเบียนเงินยืมและเงื่องรัดให้ส่งใช้เงินยืมภายใต้กำหนด
7. จัดทำรายงานเงินสะสมและเงินทุนสำรองเงินสะสม ณ วันสิ้นเดือนมีนาคมและกันยายนตามแบบ
รายงานที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนดให้สำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัด
ตรวจสอบแล้วรายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบภายในเดือนเมษายนและตุลาคมของทุกปี
8. ควบคุมการตรวจสอบการเบิกจ่ายในระบบ GFMIF
9. จัดทำงบแสดงฐานะการเงินและงบอื่นๆตามแบบที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดเพื่อ
ส่งให้สำนักงานตรวจสอบแผ่นดินภูมิภาคตรวจสอบและส่งสำเนาให้ผู้ว่าราชการจังหวัด
10. จัดทำรายงานแสดงผลการดำเนินรายการโดยเปิดเผยให้ประชาชนทราบทุกสามเดือน
11. จัดทำรายงานสถานะการเงินประจำวันตามแบบที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนดเป็น
ประจำทุกวันที่มีการรับจ่าย
12. จัดทำแผนการใช้จ่ายเงินตามระเบียบเบิกจ่ายเงิน
13. ตรวจสอบภาระเบิกจ่ายเงินตามงบประมาณและกองงบประมาณ
14. จัดทำรายงานจัดทำเช็คและเขียนเช็คเสนอผู้บังคับบัญชาอนุมัติ
15. จ่ายเงินให้แก่เจ้าหนี้ตามรายงานการจัดทำเช็คร่วมทั้งตรวจสอบใบสำคัญการรับเงิน
16. จัดทำบัญชีแยกประเภท
17. การจัดทำรายงานประจำเดือน-ประจำปีเสนอผู้บังคับบัญชาตามกำหนดเวลา
18. จัดทำงบกระแสยอดเงินฝากธนาคารทุกเดือน
19. จัดทำบัญชีการจ่ายเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน ประจำเดือน
20. จัดทำภาระและตรวจสอบภาระที่เบิกจ่ายแล้วให้ถูกต้องครบถ้วน
21. จัดเอกสารเกี่ยวกับการนำส่งประกันสังคม
22. จัดทำเอกสารเกี่ยวกับภาษี หัก ที่จ่าย ส่งสรรพากรประจำเดือน

23. ปฏิบัติงานอื่นตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

ด้านการเงิน

การรับเงิน-ส่งเงิน

- บันทึกรับเงินในระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Electronic Local Administrative Accounting System : e-LAAS)
- บันทึกรับเงินในระบบภายในวันที่ได้รับเงิน หรือหลักฐานการรับเงิน โดยแสดงให้ทราบว่าได้รับเงินตาม ในเสร็จรับเงิน ภูมิ หรือเอกสารอื่น เล่มใด เลขที่ใด หรือตามที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนด
  - กรณีมีใบเสร็จรับเงินหลายฉบับที่ใช้จัดเก็บเงินในวันเดียวกันมีการรวมจำนวนเงินที่จัดเก็บได้ในวันนี้ไว้ ที่หลังสำเนาใบเสร็จรับเงินฉบับสุดท้ายครบถ้วนท้องหรือไม่
    - เงินที่ได้รับไว้ ให้นำส่งเป็นเงินรายได้ทั้งสิ้น ยกเว้น มีผู้อุทิศให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการเฉพาะเจาะจงให้ทำการโดยอย่างหนึ่ง หรือกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดหารายได้เป็นครั้งคราว ให้ ตรวจสอบกับหลักฐานและรายการที่บันทึกไว้ในสมุดเงินสดว่าถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ หากถูกต้องให้ผู้ตรวจสอบเงินที่จัดเก็บได้ในวันเดียวกันไว้ที่หลังสำเนาใบเสร็จรับเงินฉบับสุดท้ายและลงลายมือชื่อกับไว้ และผู้รับเงิน ผู้ส่งเงิน ต้องลงลายมือชื่อในใบนำส่งเงินและใบสำคัญสรุปใบนำส่งเงินให้ครบถ้วนด้วย
      - จัดทำใบนำส่ง/ใบสำคัญสรุปใบนำส่งโดยลงรายการให้ครบถ้วน
      - เงินรายรับให้นำฝากธนาคารทั้งจำนวนภายในวันนั้น
      - นำฝากไม่ทันให้นำฝากตู้นิรภัยและวันทำการถัดไป นำฝาก ธนาคารทั้งจำนวน
      - การรับส่งเงิน สถานที่ห่างไกล/ไม่ปลอดภัย ให้ผู้บริหารท้องถิ่นแต่งตั้งพนักงานท้องถิ่นอย่างน้อย 2 คน เป็นกรรมการรับผิดชอบร่วมกันควบคุมการรับส่งเงินและจัดให้มีเจ้าหน้าที่ตรวจสอบความปลอดภัย ด้วยก็ได้
        - มีหลักฐานการรับส่งเงิน ระหว่างผู้มอบ/ผู้รับเงิน กับกรรมการผู้นำส่ง/ผู้รับไว้ทุกครั้ง
        - การถอนเงินฝากธนาคาร ให้ผู้มีอำนาจสั่งจ่ายเงิน ร่วมกันอย่างน้อย 3 คน โดยให้ผู้บริหารท้องถิ่นและปลัด อบต.ลงนามสั่งจ่ายด้วยทุกครั้งและให้ผู้บริหารท้องถิ่นมอบหมายให้ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้ดูแล ดำเนินการไม่ต่ำกว่าหัวหน้าหน่วยงานอีก 1 คน กรณีไม่มีผู้บริหารท้องถิ่น

การเก็บรักษาเงิน

- เมื่อมีการรับเงินรายได้ ให้นำฝากธนาคารทั้งจำนวนในวันนั้น หากนำฝากไม่ทันให้ส่งมอบเงินให้ คณะกรรมการเก็บรักษาเงินเพื่อเก็บรักษาไว้ในตู้นิรภัย และให้นำฝากธนาคารทั้งจำนวนในวันทำการถัดไป กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีพื้นที่ห่างไกลการคมนาคมไม่สะดวกไม่สามารถนำฝากธนาคารได้เป็น

ประจำทุกวัน ให้นำฝากธนาคารในวันทำการสุดท้ายของสัปดาห์ ในกรณีที่มีการรับเงินหลังกำหนดเวลาปิดบัญชีสำหรับวันนั้นแล้ว ให้บันทึกการรับเงินในวันนั้นและเก็บเงินสดไว้ในตู้นิรภัย

กรรมการเก็บรักษาเงิน

- ผู้บริหารท้องถิ่นแต่งตั้ง อย่างน้อย 3 คน
- หัวหน้าหน่วยงานคลังเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง 1 คน
- กรรมการเก็บรักษาเงินอื่น อย่างน้อย 2 คน
- กรรมการเก็บรักษาเงิน ถือลูกกุญแจตู้นิรภัย คนละ 1 ดอก
- กรณีไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้แต่งตั้งกรรมการแทนชั่วคราวให้ครบจำนวน
- จัดทำรายงานสถานการณ์เงินประจำวันเป็นประจำทุกวัน ที่มีการรับจ่ายเงิน ถ้า มีให้หมายเหตุรายงานฯในวันถัดไป

- เมื่อสิ้นเวลาраб-จ่ายเงิน ให้นำเงินที่ได้รับนำฝากธนาคารทั้งจำนวนหากฝากไม่ทัน ให้นำเงินเก็บรักษาส่งต่อกรรมการเก็บรักษาเงินไว้ในตู้นิรภัย
- กรรมการเก็บรักษาเงินทุกคนลงลายมือชื่อในรายงานสถานะการเงินประจำวัน
- หัวหน้าหน่วยงานคลังเสนอผ่านปลัด อปท.เพื่อนำเสนอผู้บริหารท้องถิ่นทราบ

ด้านการเบิกจ่าย

- การจ่ายเงินหรือก่อหนี้ผูกพันจะกระทำได้แต่เฉพาะที่กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือหนังสือสั่งการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้เท่านั้น
  - ต้องวางแผนการเบิกจ่ายเงินตามงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยให้วางแผนทุก 3 เดือน (ไตรมาส) ตามแผนการใช้จ่ายเงินที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนดส่งให้กองคลังก่อนวันเริ่มต้นของแต่ละไตรมาสอย่างน้อย 20 วัน ซึ่งกองคลังจะต้องบูรณาการแผนของหน่วยงานให้เป็นแผนการใช้จ่ายเงินรวมประจำไตรมาส เพื่อให้แผนการใช้จ่ายเงินรวมมีความสัมพันธ์กับเงินสดที่หมุนเวียน และที่จะได้รับเงินในแต่ละช่วงเวลา
  - การขอเบิกเงินจากหน่วยงานคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณใด ให้เบิกได้แต่เฉพาะในปีงบประมาณนั้น รวมทั้งเงินอุดหนุนที่รัฐบาลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยระบุวัตถุประสงค์ เว้นแต่
    - เป็นเงินงบประมาณรายจ่ายที่ยังไม่ได้ก่อหนี้ผูกพันในปีงบประมาณนั้น และได้รับอนุมัติให้กันเงินไว้ต่อผู้มีอำนาจตามระเบียบแล้ว
    - เป็นเงินงบประมาณรายจ่ายที่ได้ก่อหนี้ผูกพันไว้ก่อนสิ้นปีงบประมาณ และได้รับอนุมัติจากผู้บริหารท้องถิ่นให้กันเงินไปจ่ายในปีงบประมาณถัดไป

- กรณีมีเงินอุดหนุนที่รัฐบาลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยระบุวัตถุประสงค์ซึ่งเบิกจ่ายไม่ทันภายในสิ้นปีงบประมาณที่ผ่านมาและได้บันทึกบัญชีไว้แล้ว
  - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดทำทะเบียนคุมภาระการเบิกจ่ายเงิน และรายงานการจัดทำเช็ค
  - การเบิกเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้หน่วยงานผู้เบิกขอเบิกกับหน่วยงานคลังโดยให้หน้าหน่วยงานผู้เบิกเป็นผู้ลงลายมือชื่อเบิกเงินและให้วางฎีกा�ตามแบบที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนด
  - ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วน ของหน้าภาระการเบิกเงิน เช่น การลงรายการงบประมาณคงเหลือ เลขที่ภาระ ผู้ขอเบิก ผู้ตรวจสอบภาระ ผู้อนุมัติภาระ ผู้รับเงิน และผู้จ่ายเงิน ลงลายมือชื่อครบถ้วนหรือไม่ และเอกสารประกอบภาระว่าครบถ้วนหรือไม่ โดยตรวจสอบยอดที่จ่าย ตามหน้าภาระกับยอดเดบิตในสมุดเงินสดจ่ายแยกตามหมวดรายจ่าย และหลักฐานการเบิก หากเป็นภาพถ่ายหรือสำเนาให้ผู้เบิกรับรองความถูกต้องด้วย
  - กรณีการซื้อ เช่าทรัพย์สิน หรือจ้างทำของให้หน่วยงานผู้เบิกวางแผนภาระอย่างช้าไม่เกิน 5 วัน นับจากวันตรวจรับทรัพย์สินหรือตรวจรับงาน
    - การจ่ายเงินให้จ่ายเป็นเช็ค ยกเว้นกรณีที่ไม่อาจจ่ายเช็คได้ให้จัดทำใบถอนเงินฝากธนาคาร เพื่อให้ธนาคารออกตัวแลกเงิน หรือโอนเงินผ่านธนาคาร
    - ยอดเงินจ่ายที่บัญชีเงินสดจ่ายซ่อนเครดิตธนาคาร กับ Bank Statement และต้นข้อเช็คที่จ่ายต้องตรงกัน
      - หลักฐานการจ่าย ได้แก่ ในเสร็จรับเงินหรือใบสำคัญรับเงินที่ใช้ประกอบภาระการเบิกเงินผู้จ่ายเงินต้องลงลายมือชื่อรับรองการจ่าย พร้อมทั้งมี ชื่อ-สกุลตัวบรรจงกำกับไว้ในหลักฐานการจ่ายเงินให้แก่เจ้าหนี้หรือผู้รับเงิน และหน้าหน่วยงานคลังต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับไว้ด้วย
      - เงินที่เบิกถ้าไม่ได้จ่ายหรือจ่ายไม่หมดให้หน่วยงานผู้เบิกนำส่งคืนหน่วยงานคลังภายใน 15 วัน นับจากวันที่ได้รับเงินจากหน่วยงานคลัง
      - การจัดเก็บภาระ ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจัดเก็บภาระเรียงตามรายงานการจัดทำเช็ค

หน้าภาระการเบิกจ่ายเงิน

- ลงรายการให้ครบถ้วน เช่น งบประมาณคงเหลือ เลขที่ภาระ ผู้ขอเบิก รับเลขที่เช็ค ผู้ตรวจสอบภาระ ผู้อนุมัติภาระ ลายมือชื่อผู้รับเงิน ลายมือชื่อผู้จ่ายเงิน ผู้มีอำนาจสั่งจ่าย/ถอนเงิน

การจัดเก็บภาระการเบิกเงิน

- จัดเก็บภาระการเรียงตามรายงานการจัดทำเช็ค

เอกสารประกอบภาระ

- หลักฐานการจ่ายให้ผู้จ่ายเงินลงลายมือชื่อรับรองการจ่าย พร้อมทั้งมีชื่อสกุลตัวบรรจงกำกับไว้ในหลักฐานการจ่าย กรณีเป็นใบสำคัญคู่จ่ายให้หน้าหน่วยงานคลังลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับไว้

ด้วย

- การเบิกเงินสวัสดิการค่าเช่าบ้าน ค่ารักษาพยาบาลและการศึกษาบุตรให้มีเอกสารประกอบภีก้า ดังนี้

(1) ใบเบิกเงินสวัสดิการแต่ละประเภท

(2) ใบเสร็จรับเงิน

- เงินค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลา ให้มีเอกสารประกอบภีก้าด้วย ดังนี้

(1) หนังสืออนุมัติให้ปฏิบัติงานนอกเวลา

(2) คำสั่งแต่งตั้งผู้ปฏิบัติงานนอกเวลา

(3) บัญชีลงเวลาการปฏิบัติงานนอกเวลา

(4) หลักฐานการจ่ายเงินค่าตอบแทน

- ค่าสาธารณูปโภค ให้มีเอกสารประกอบภีก้าด้วย ดังนี้

(1) ใบแจ้งหนี้

(2) หลักฐานนำส่งเช่น ในนามสั่งไปรษณีย์และพัสดุไปรษณีย์

(3) กรณีจ่ายเงินท่องไปก่อนให้ใช้ใบเสร็จรับเงินแนบด้วย

- ค่าเชื้อทัทรัพย์สิน/จ้างทำของ

(1) สัญญาเชื้อทัทรัพย์สิน/จ้างทำของ/หลักฐานการสั่งซื้อ/สั่งจ้าง

(2) ใบแจ้งหนี้/ใบสัมมูลทัทรัพย์สิน/สัมมูลงาน

(3) เอกสารแสดงการตรวจรับทัทรัพย์สิน/ตรวจงาน

- เงินสวัสดิการประเภทค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ

(1) หนังสือ/คำสั่งเดินทางไปราชการ

(2) รายงานการเดินทาง

(3) หลักฐานการจ่ายเงิน เช่น ใบเสร็จรับเงิน ใบรับรอง แทนใบเสร็จรับเงิน

(4) งบทน้ำค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าเช่าที่พัก

(5) งบทน้ำค่าพาหนะ

- การยืมเงินท่องราชการ

(1) สัญญาเชื้อทัทรัพย์สิน/ใบยืม

(2) หลักฐานชี้แจงว่าเป็นผู้มีหน้าที่ต้องปฏิบัติงาน เช่น คำสั่งเดินทางไปราชการ

- กรณีเป็นการยืมเงินสะสม ให้มีเอกสารประกอบภีก้า ดังนี้

(1) สัญญาเชื้อทัทรัพย์สิน/ใบยืม

- (2) กรณียืมเงินสะสมที่ต้องได้รับอนุมัติจากสถาห้องถิน ให้มีรายงานการประชุมประกอบ
- (3) การยืมเงินสะสมกรณีฉุกเฉินที่มีสาระนักยให้มีหนังสือที่ผู้ว่าราชการจังหวัดได้กำหนดวงเงินในการยืมเงิน
- เงินประกันสัญญา เงินประกันของ ให้มีเอกสารประกอบภูมิ ดังนี้
    - (1) หนังสือแจ้งความประสงค์ขอเบิกเงินของผู้รับจ้าง
    - (2) ใบเสร็จรับเงินประกันสัญญา/เงินประกันของ
  - การเบิกจ่ายเงินอุดหนุนให้กับหน่วยงานอื่น
    - (1) กรณีอุดหนุนให้กับกลุ่ม/ชุมชน ให้จัดทำบันทึกข้อตกลงระหว่างอปท.กับตัวแทนของกลุ่ม/ชุมชนที่ขอรับเงินอุดหนุน ไม่น้อยกว่า 3 คน
    - (2) ให้หน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนออกใบเสร็จรับเงิน ให้กับอปท.สำหรับกลุ่ม/ชุมชน ให้จัดทำใบสำคัญรับเงินไว้เป็นหลักฐาน
    - (3) เมื่อดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้รายงานผลการดำเนินงานและเงินเหลือจ่าย (ถ้ามี) ให้หน่วยงานที่อุดหนุนทราบ
  - การเบิกจ่ายค่าพาหนะ โดยนำรายนต์ส่วนตัว ในการเดินทางราชการ จะเบิกจ่ายได้เมื่อรับอนุมัติจากผู้ว่าราชการจังหวัด
  - การจ่ายเงินยืม ผู้บริหารอนุมัติให้จ่ายเงินตามสัญญาเงินยืม โดยมีเงื่อนไขดังนี้
    - (1) มีงบประมาณเพื่อการนั้นแล้ว
    - การส่งใช้เงินยืม
      - (1) หมายเหตุจำนวนเงินและ วัน/เดือน/ปี ที่ส่งเข้าสัญญาเงินยืม
      - (2) เก็บรักษาสัญญาการยืมเงิน เป็นเอกสารสำคัญ
      - (3) รับคืนเป็นเงินสด ให้ออกใบเสร็จรับเงินให้แก่ผู้ยืม
      - (4) บันทึกรายการส่งใช้เงินยืม ในทะเบียนเงินยืมและให้ผู้ยืมลงชื่อในทะเบียนเงินยืมที่ส่งใช้นั้น
      - (5) ให้ผู้ยืมส่งใช้ใบสำคัญและเงินที่เหลือจ่าย(ถ้ามี) ภายในกำหนดเวลาดังนี้
        - 1.เดินทางไปประจำต่างสำนักงาน/ภูมิลำเนา ส่งใช้ภายใน 30 วัน นับจากวันที่กลับมาถึง
        - 2.เดินทางไปราชการอื่น ส่งใช้ภายใน 15 นับจากวันที่กลับมาถึง
        - 3.เงินยืมนอกจากข้อ 1 และข้อ 2 ส่งใช้ภายใน 30 วัน นับจากวันที่ได้รับเงิน

การเขียนเช็คสั่งจ่าย

- จ่ายเงิน/ก่อหนี้ผูกพันได้เฉพาะที่มีกฎหมาย ระบุเบียบข้อบังคับ/หนังสือสั่งการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้

- การจ่ายเงินให้จ่ายเป็นเช็ค กรณีไม่อาจจ่ายเป็นเช็คได้ให้จัดทำใบถอนเงินฝากธนาคาร เพื่อให้ธนาคารออกตัวร่วมแลกเงิน/โอนเงินผ่านธนาคาร

- การจ่ายเงินกรณีเข้าซื้อ/เข่าทรัพย์สิน/จ้างทำของ ให้ออกเช็คสั่งจ่ายในนามของเจ้าหนี้ โดยขีดฆ่าคำว่า “หรือผู้ถือ” ออกและขีดคร่อม

- การจ่ายเงินตามสิทธิที่พึงจะได้รับ หากมีความจำเป็นวงเงินต่ำกว่า 5,000 บาท โดยให้ออกเช็คในนามหัวหน้าหน่วยงานคลังหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานคลังและขีดฆ่าคำว่า “หรือผู้ถือ” ออก ห้ามออกเช็คสั่งจ่ายเงินสด

- หากเจ้าหนี้หรือผู้มีสิทธิรับเงินไม่มารับเช็คภายใน 30 วัน นับแต่วันสั่งจ่าย ให้ยกเลิกเช็ค หากมีการยกเลิกเช็คดังกล่าวเกิน 2 ครั้ง ต้องรายงานให้ผู้บริหารท้องถิ่นทราบ

- ในการเขียนเช็คสั่งจ่ายเงิน ห้ามลงลายมือชื่อสั่งจ่ายในเช็คไว้ล่วงหน้า โดยยังมิได้มีการเขียนหรือพิมพ์ชื่อผู้รับเงิน และจำนวนเงินที่สั่งจ่าย

- การเขียนหรือพิมพ์จำนวนเงินในเช็คที่เป็นตัวเลขและตัวอักษรเขียนหรือพิมพ์ให้ขีดเส้น และขีดคำว่า “บาท” หรือขีดเส้นหน้าจำนวนเงินทั้งตัวเลขและตัวอักษร โดยไม่มีป้องกันที่จะเขียนหรือพิมพ์จำนวนเงินเพิ่มเติมได้ และให้ขีดเส้นตรงหลังชื่อสกุล ชื่อบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนจนขิดคำว่า “หรือผู้ถือ” โดยมิให้มีการเขียนหรือพิมพ์ชื่อบุคคลอื่นเพิ่มเติมได้อีก